

surový tvar

argo

argo

**surový
tvar**

**lukáš
palán**

surový **tvarlukáš** **palán**

**Kniha vychází s finanční podporou
Ministerstva kultury České republiky.**

© Argo, 2021

Text © Lukáš Palán, 2021

Ilustrace © Jakub Janovský, 2021

ISBN 978-80-257-3646-3 (váz.)

ISBN 978-80-257-3718-7 (e-kniha)

část první čekání na egona

Takže sedíme na zábradlí u hřiště, já kejvu nohama ve vzduchu, sem tam, a Postel kejve taky a Želva s Cabritem taky, a ostatní kluci sedí na zemi a hážou šutry na silnici, když se k nám přihrne starej Avar a my mu řekneme: Jak sme to asi měli vědět? A on na nás pořád vejrá a nevypadá ani moc našťvaně, spíš unaveně, udýchaně, a je zpocenej jak čokl, ale stejně si nedá pokoj a povídá: A to vám musí někdo říct, že střílet vzduchovkou na auta je blbost? To vám jako nedojde, že tohle kurva nemůžete dělat? Načež Cabritovi přestanou swingovat ty jeho opálený nohy a řekne Avarovi: Hele, bacha na jazyk, dědo. A já pořád kejvu nohama.

Avar se podrbe na čele, všechny ty předchozí grimasy najednou nahradí strašně zamyšleným pohledem a chodí kolem toho zelenýho krápu pana faráře, do kterého jsme nacvakali nějaký diabolky. Vždyť má díru v předním skle, vy tataři! A my nevíme, co jsou to tataři, ale jak to řekl, tím povýšeným tónem, asi to nebudou žádní študáci, ale to my taky nejsme, takže nám to nevadí. Jenže jemu to nestačí a povídá: To ví každý malý dítě, že na auta se nestřílí, to není žádná novinka – ale to neměl dělat. Cabrito seskočí ze zábradlí, už toho má očividně dost, prvně přestal kejvat nohama a teď už stojí přímo před Avarem, ale je chytřej a nešlehne mu jednu, zakřičí: Bečko, Bečko, pod' sem. A Bečka zvedne zadek ze země, odhodí šutráky na silnici, otře si ruce do kalhot a říká: Co je? A Cabrito se ptá: Víš o tom, že se nemá střílet na auta? A Bečka kroutí hlavou: No to nevím, to mi nikdo nikdá neřek.

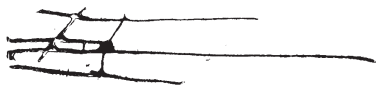
Tak a je to. Když to neví Bečka, tak Avar lhal. A když Avar lže, tak my tady nebudeme sedět a poslouchat kydy nějakýho dědka. Se-skáčeme ze zábradlí, Avarovi svorně ukážeme fákáče a vyrazíme na kolech na sýpku.

Na vesnici se novinky šíří rychlostí světla, někdy snad i rychleji. Párkrát se mi stalo, že jsem doma dostal přes držku za něco, co jsem ještě neudělal, ale pak jsem to stejně udělal, někdy i natruc, takže se nemůžu na svýho papá zlobit, že mi jednu sem tam ubalil. Papá už je na milosti boží, jak říkal můj děda, kterej je taky na milosti boží. Tohle je jedna z věcí, který jsem slyšel lidi říkat, ale nikdy jsem to neviděl nikde napsaný, takže nevím, jestli se tam píše velký B, nebo malý b, ale je mi to upřímně jedno. Vím jen, a to taky říkal děda, že Bůh je velký, ale jak se tohle promítá do pravopisu, to netuším. Papá je na milosti boží už druhým rokem a je to jedině dobře, protože to byl člověk neurvalej a blbej. Papá mu říkám jenom proto, že tak říká Cabrito svému tátovi, a Cabrito to pochytil od Egona, kterej říkal, že tak se říká tatínkovi ve Francii, ale že když to teď řekne moderní člověk tady u nás, v těchto prašivých končinách, tak je to spíš urážlivý než co jiného. Egon má přijet za měsíc v pátek, takže za plus minus dvě bouřky bude ve vesnici a my si s ním dáme scukanec. Egon jezdí do světa a ví o něm dost. Většinou nám dá knížky, který na cestách přečetl a už je nechce, ale daleko lepší než si je číst je poslouchat, jak nám povídá o tom, co viděl a co se mu přihodilo. Třeba jak byl v Čile a viděl tam stromy ficroja, který jsou čtyři tisíce let starý. Panečku!

Když jdu do pokoje, máma se vybelhá z ložnice a zeptá se mě, jestli jsem to byl já, kdo střílel na faráře, pamatujete, jak jsem vám říkal, že se tu zprávy šíří rychlostí světla, no tak tohle je přesně ono, jak to může sakra vědět, když se to stalo sotva před pár hodinami a ona byla celej den zavřená doma, to je mi záhadou, ale povídám,

že já to nebyl, a nestříleli jsme na faráře, ale na jeho auto, a já se určitě netrefil a podle mě si stejně vymýšlí, protože mu už z toho jeho kostela hrabe. Mámě pomůžu do koupelny, chce jen na záchod, tak ji tam nechám samotnou a jdu spát.

Cabrito přijede i s Želvou, zazvoní a čekají. Jako jedni z mála na vesnici máme zvonek, a tak Cabrito a Želva čekají jen pár sekund a pak zazvoní znovu, protože náš zvonek je tak zvučný, že by to slyšeli i v letadlech, kdyby tu ještě nějaký litaly. Příšerná melodie mi trhá uši, ale tak už to musí být, máma je hluchá jak poleno a jinak by se na ni nikdo nedozvonil. To je pro mě, křičím a беру si bundu. Jo, no jo no jo, kurva – běžím dolů z druhého patra a pořád poslouchám tu zasranou melodii a vím, že teď už Cabrito na nic čekat nebude, on ví moc dobře, že už jsem na cestě, a teď mě chce akorát tak naštvat a nechá prst na zvonku, dokud neotevřu dveře. A možná se mu ta melodie i líbí, je to zábavnější než se krčit u země a hledat kamínky, který nejsou ani malý, ani velký, a pak se trefovat do okna, i když i to je občas zábava.

Kluci sednou na kola. Já sem línej vytahovat kolo, a protože jedeme jenom kousek, sednu si Cabritovi na štanglu. Celou cestu mě kope kolenem do stehna, ale nevadí mi to. Pole jsou teď suchý a pomlácený. Sluníčko je jedna velká zářivka, pere to do nás vostošest a my jedem rychleji a rychleji, abychom cítili alespoň trochu větru. Vítr je vzduch, který se žene na opačnou stranu, říkal Egon na jednom z prvních setkání, to mi mohlo být asi devět nebo deset, a taky to

asi řekl nějak jinak, mluvil o povětrnostních podmínkách, konkrétně o mracích, je jich hodně druhů, třeba dvacet, a mají různý jména jako *cumulus* nebo *stratus*, ale možná to je trochu složitější a já si to uložil do té své makovice ve verzi pro desetiletého kluka. Později jsem to říkal Postelovi, snažil jsem se na něj zapůsobit, ale řekl mi jen: Co to kecáš? Mrak je mrak.

Mám rád vítr i bezvětrí, sluníčko i noc, prach i vodu, a všeho toho máme u nás na vesnici dost, moc toho nemáme, jako jiných věcí, ale co se týče přírody, tak máme skoro všechno a já to mám moc rád, takže si nestěžuju. Máme meruňky, broskve, okurky, švestky, zelí, řepu, jablka, hrušky, blumy, špendlíky, melouny a tisíc dalších věcí. Na kopci na jižní straně je přehrada a za ní zřícenina nějakého starého hradu, a pak další a další kopce. Na poli zahlédnu zajíce. Chvíli si to peláší souběžně s našimi koly, pak to zalomí doprava od silnice a zmizí v kráku. Bože, to je paráda.

Slezeme z kol a vyhoupneme se jedním svižným pohybem na třešňu. Každý z nás si najde silnou větev, posadíme se a začneme trhat. Hele, řekne Cabrito, káně, a ukáže na strom asi patnáct metrů od nás. To není káně, odpoví Želva a narve si plnou dlaň třešní do huby. Želva je polyká rovnou a pecky potom střílí z prdele. Dlouho jsme tomu nevěřili, ale před rokem nám to ukázal, a opravdu: Ratatata. Já mám rád, když si s třešní v puse hraju, prvně ji položím na zuby, lehce skousnu a natrhnou ji, pak ji poválím na jazyku a nějakým způsobem vysleču. A hlavně je pak člověk může flusat, na Cabrita a na Želvu, na silnici nebo na terč, který se křídou načmárá pod stromem a který tam zůstane, dokud nebude další bouřka.

Bouřky se v létě přiznou co čtrnáct dní, a často to jsou pořádný bouřky, urvou střechy a odnesou kozy, tady se s námi příroda

moc nemazlí. Jo a těma bouřkami se vlastně dostávám k tomu, proč je Cabrito náš vůdce. Loni měl ten skvělej nápad, že když už je ta bouřka, při které zmizí kozy, a všichni říkají: Bouřka mi vzala kozu – a nikdo se dál po ničem nepídí, protože tak už to prostě je, ruka z nebe chňapne támhle kozu, támhle slepici, proč bysme si taky nemohli jednu vzít. Egon sám říká, že člověk má využít každé příležitosti, tak proč ne, nikdo to nebude řešit a vyšetřovat, koza prostě odletěla do vzduchu a s tím se musí počítat, jak říká komouš starosta. Když se pak koncem srpna přirtil do vesnice uragán a ukradl Avarovi střechu a čtyři kozy, vydali jsme se na lov, já měl hlídat, ale nebylo co a koho, protože venku nikdo nechodil a vesnice vypadala, jako by stáhla hlavu mezi ramena a milostivě doufala, že se na ni počasí nenasere ještě o něco víc. Kozu jsme v tom slejváku vlekli asi hodinu lesem, než jsme dorazili na palouk, kde máme bunkr, který ve skutečnosti není bunkr, ale jenom pár dřev stlučených dohromady, aby na nás nepršelo. Že náš bunkr nikdy neodletěl, to mi zůstávalo záhadou. Asi jsme to stloukli dohromady moc dobře. Někteří chtěli tu kozu upéct hned, doteď si pamatuju, jak Želva vydupával do země nějaký šamanský rytmy a jak mu Bečka oponoval, že když tu kozu začneme péct hned, tak to maso bude celý mokrá. Bečka je tak trochu blbec, ale nikdo mu to v partě nevyčítá, protože je nejmladší z nás všech a my jsme byli taky blbci, když jsme byli mladí jako Bečka.

S blbostí člověk nemůže bojovat, musí ji nechat přijít a odejít, nefunguje to tak, že by se to dalo nějak zvrátit. Egon nám to vysvětlil. Věc se má tak, že když je člověk mladej, jako třeba Bečka, Pipeta, Škráloup a Moskvíč, tak je blbej jak kilo řepy. Pak se to trochu zlepšší, to jsme teď asi my, já a Cabrito, taky Palec, Želva, Zelí a Postel,

i když u něj dost pochybuju, že má v kebuli něco jinýho než pivo. Ještě tak rok a vstoupíme do vrcholný fáze, stanou se z nás mudrci, a i když nebudeme vědět všechno, logicky budeme dělat ty nejlepší rozhodnutí, protože v takových letech se to tak děje. A pak už je jen sešup, jak říkal Egon, prudkej a nezastavitelnej, smutnej sešup, proto jsou starý lidi tak blbý, proto se kolikrát pokaděj a pomočej přímo uprostřed pokoje, natož aby si pamatovali, co dělali včera nebo jak se jmenujou jejich děti a vnoučata, a proto na nás pořád houkají: Viljeme, Eriku, Mitjo, a my na to nereagujeme, páč to nejsou naše jména.

Tvoje mysl se vyvíjí stejně jako tvoje tělo, říkal Egon. Prvně je člověk moc slabej, pak je dostatečně vyvinutej a zvládne udělat, cokoli se mu zachce, a pak je zase slabej jako paprika a stejně tak i jeho palice. Takhle přesně to Egon neříkal, ale na terminologii tu moc ne-sejde. Terminologie je termín, který jsem si vyhledal v jedné z těch knížek, které mám od Egona.

Když se nedívám, Cabrito mě trefí do čela třešní a začne se řehtat. Kde je Egon teď? A švihne po mně další. Jako na cestách, myslím. To nikdo neví. Však je to fuk – a je to fuk, protože ať už se Egon vrátil odkudkoli, bylo to vždycky zajímavý a všechno, co říkal, bylo stokrát zábavnější než to, co nám doma říkají rodiče nebo dědkové a babky, protože hodně z nás už rodiče nemá, většinou táty. Jako třeba Bečka, Pipeta a Škraloup. A asi by se do toho dal započítat i Moskvič, protože jeho táta se zvencnul a má v hlavě nesmysl. Celej život posloucháme jen: umyj nádobí, nakrm prasata, jeď na kopřivy, běž pro dřevo, dones uhlí, vytrhej plevel, sbírej brambory, vař, uklid', ustel, zameť, pomoz sousedovi, však on ti taky jednou pomůže, až budeš mít brambory ty, osekej řepu, posekej zahradu, rozdělej oheň,